

Impulzy ze zámoří:

USA a Austrálie

**Prof. Milan KONEČNÝ, CSc.
Laboratoř geoinformatiky
a kartografie, GÚ MU, Brno**

USA - Clinton - 1994

- **NSDI - Koordinovaný sběr a přístup ke geografickým datům v USA**
Výnos prezidenta USA Clintona z 11. dubna 1994, s názvem "Koordinovaný sběr a přístup ke geografickým datům; Národní prostorová datová infrastruktura."
 - "geografická informace je kritická pro ekonomický rozvoj, zdokonaluje náš přístup k přírodním zdrojům a ochraně životního prostředí".
 - moderní technologie dovoluje zdokonalovat sběr, distribuci a využití geografických nebo prostorových dat a mapování.

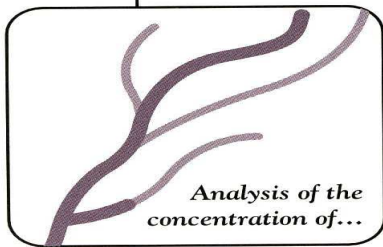
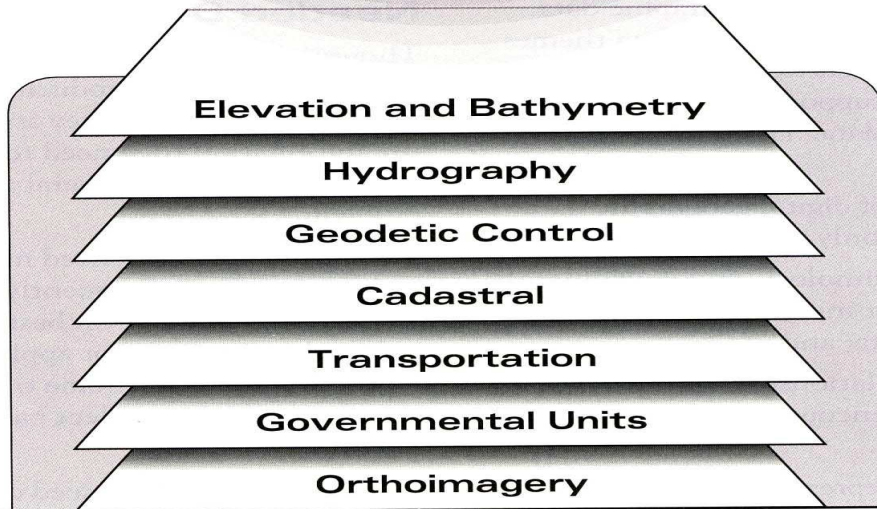

Globální a evropské přístupy

- **prostorová data znamenají informaci, která určuje geografickou polohu a charakteristiky přírodních nebo konstruovaných (antropogenních) objektů a hranic na zemském povrchu. Tyto informace mohou být mimo jiné odvozeny z materiálů dálkového průzkumu Země, mapováním a zeměměřičskými technologiemi, nebo jsou to statistická data.**

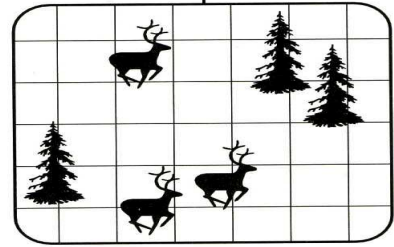

Federal Agencies
Regional Agencies
State Agencies
Local Agencies
Private Companies
Utilities

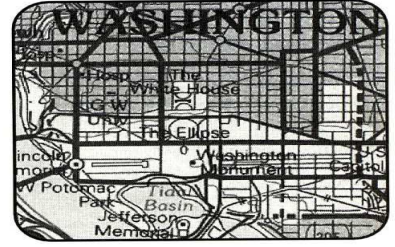

Analysis of the concentration of...

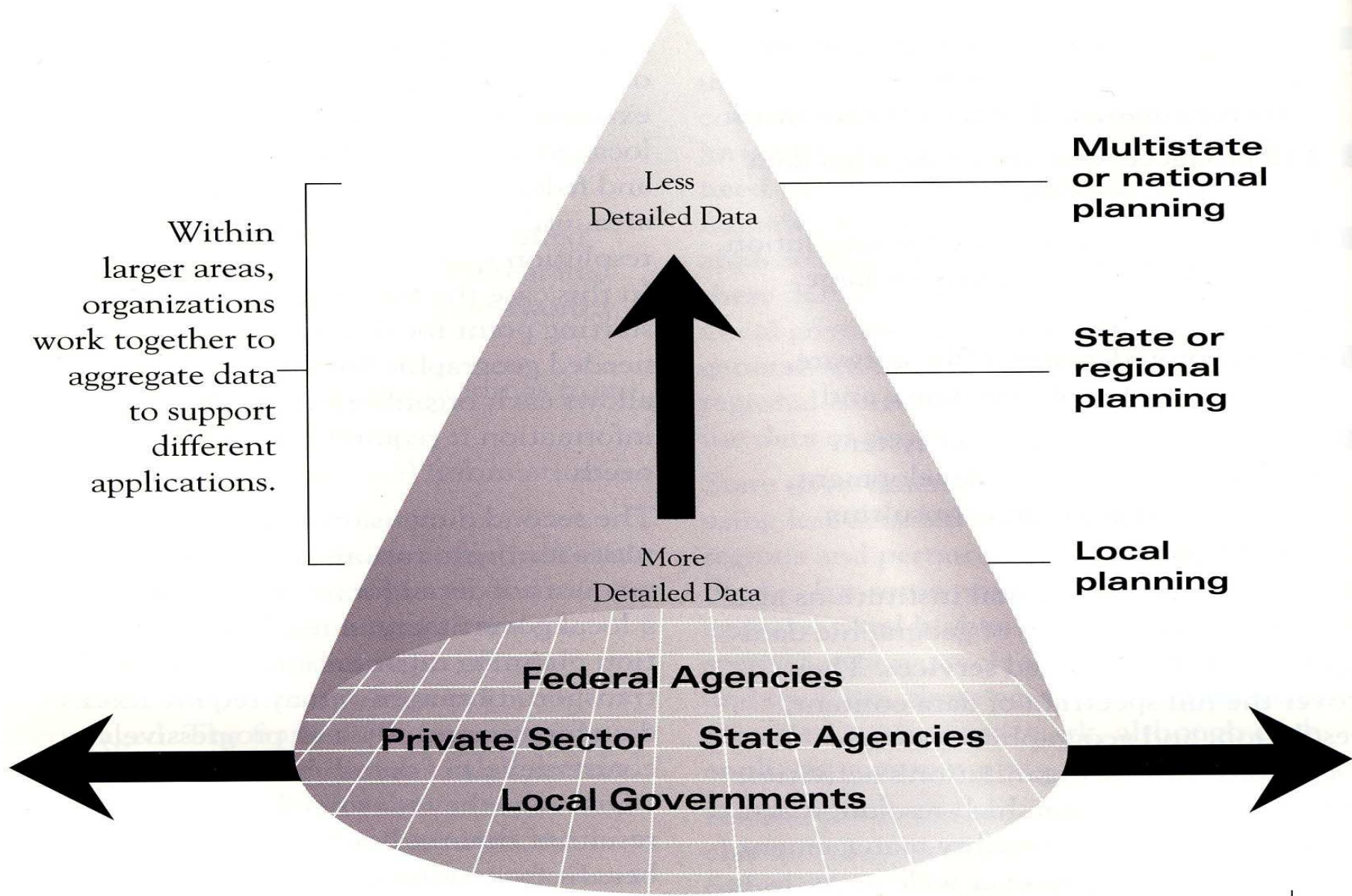
Spatial Analysis

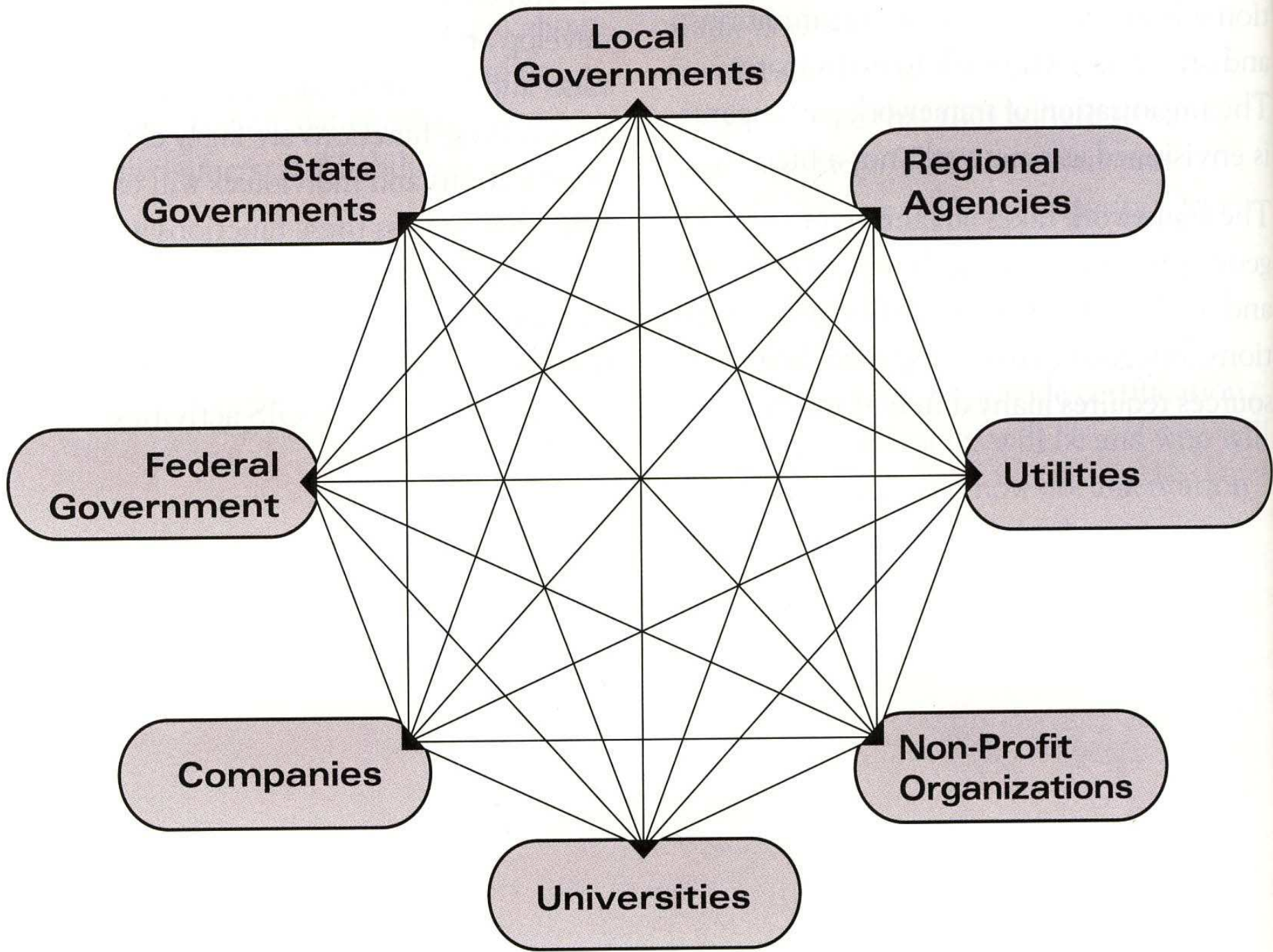
Base for Other Data

Finished Maps

In a local area, organizations work together on large-scale data.

NSDI

Tři aspekty struktura NSDI:

- data
- procedury
- technologie
- pro budování a využití dat, vztahy mezi institucemi a praktiky v komerční oblasti.

Sedm typů geografických dat:

- geodetický podklad,
- ortofotosnímky,
- výškopis,
- transport,
- hydrografie,
- administrativní jednotky,
- informace o katastru.

Cíle a úkoly NSDI strategie ČR – 90. léta

Vize: aktuální a přesná geoprostorová data budou k dispozici lokálně, v rámci státu a globálně pro ekonomický růst, kvalitu prostředí a jeho stabilitu a sociální pokrok.

- Zvýšit povědomí a chápání vize, koncepcí a zisků na základě existence NSDI pomocí edukace a jejího osvojování.
- Rozvinutí obecných přístupů pro nalézání, přístup a využití geoprostorových dat, které by odrážely rozmanité potřeby společnosti.
- Využívat společensky založených přístupů k rozvoji a udržování společných souborů geoprostorových dat pro jasné přijímání řešení.
- Vytvářet vztahy mezi organizacemi v zájmu podpory nepřetržitého rozvoje NSDI.

Austrálie:

**Od SDI k Prostorově otevřené
společnosti – Spatially Enabled
Society**

Vývoj GII

Tvorba a využití geoinformačních infrastruktur (GII) není jenom otázkou technologickou, ale i procesu zvyšování povědomí o významu geografických informací ve společnosti a jejich úloze v ekonomickém, ekologickém, edukačním i sociálním životě.

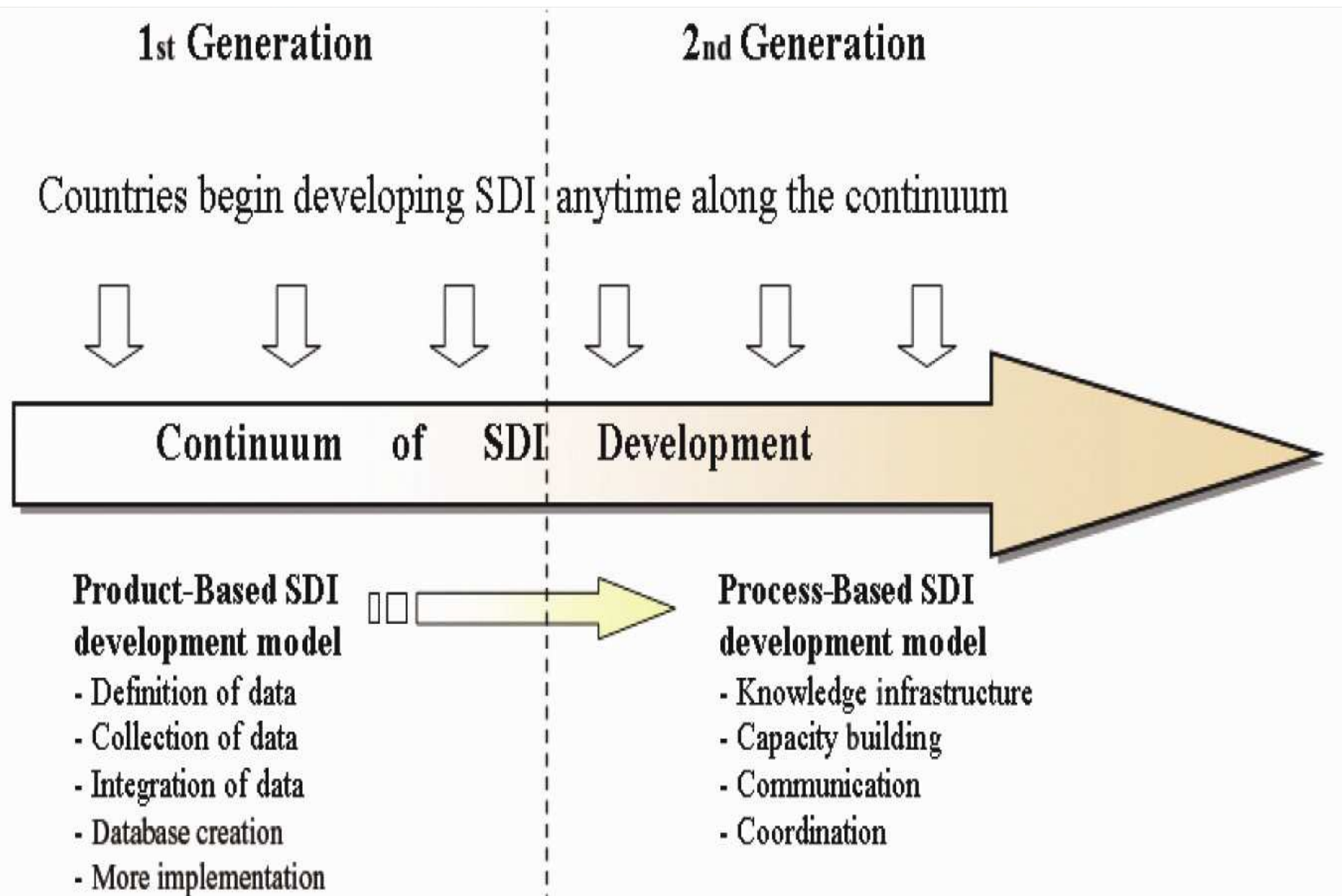
V mezinárodní odborné veřejnosti je uznávána existence první a druhé generace GII.

Generace GII

Vznik 1. generace GII proběhl ve vyspělých zemích (USA, Austrálie) v 80. a počátkem 90. let minulého století . Vedl k podpoře ekonomického rozvoje, stimulaci lepší a kvalitnější činnosti vlád (e-government) a posílení myšlenky trvale udržitelné rozvoje.

Vznik 2. generace GII kolem r. 2000 vedl ke změně a aktualizaci konceptuálních modelů GII na více uživatelsky orientované, s předpoklady pro maximalizaci přidané hodnoty vytvářené z vlastnictví národních prostorově informačních zdrojů, jež jsou také cenově efektivní, neboť působí jako mechanismy pro distribuci dat .

*Relationship between the first and second generations of SDIs.
 (by Williamson Rajabifard, Binns, 2007, reprinted from Rajabifard
 et al.2006 with permission of the International Journal of GIS)*

Rozdíly generací GII

Druhá generace GII se mnohem více zaměřuje na usnadnění správy a řízení informačních zdrojů, namísto přístupu k databázím a využití procesově založeného přístupu (Rajabifard et al 2006).

Pro 1. generaci GII byla data hlavním cílem, druhá generace je naopak silně ovlivněna požadavky uživatelů na využití dat a jejich aplikace. Výsledkem je též posílení úlohy regionálních a lokálních vlád a privátního sektoru (Williamson et al 2007).

SES

Rozvoj GII vedl ke vzniku současných nových koncepcí rozvoje společnosti.

V Austrálii vznikla koncepce tzv. *Spatial Enabled Society (SES)*

„prostorově otevřená společnost“ , která existuje v případě, že prostorová data jsou považována za běžné spotřební zboží dostupné pro privátní i komerční aktivity. Tento fakt potom podpoří další rozvoj společnosti. (Wallace et al., 2006).

V tomto případě tvoří většina společnosti uživatele prostorových dat, ať vědomě nebo nevědomě.

Realizace myšlenky SES předpokládá splnění čtyř strategických cílů (Rajabifard, 2007), a to:

- 1.vytvoření mechanismů pro správu GII,**
- 2.mechanismů umožňujících sdílení dat,**
- 3.vytvoření příhodných, podpůrných a přístupných („enabling“) platforem a**
- 4.vyčlenění dostatečných kapacit.**

Realizace SES

Základním předpokladem pro fungování konceptu SES je existence vlády prostorově otevřené společnosti (Spatial Enabled Government) , který může být chápán jako způsob řízení maximálně využívající procesy a koncepty prostorových dat a technologií (Bennett,R.M., Rajabifard A. 2009).

Správné a efektivní fungování předpokládá splnění tří základních předpokladů (Rajabifard A. 2007, Konečný 2008):

1. efektivní a transparentní zpřístupnění informací o rozhodnutích volených zástupců jejich voličům. Tento fakt umožní efektivní zhodnocení jejich práce.

2. vytvoření prostředí relativního ekonomického blahobytu prostřednictvím rozvoje produkce a služeb založených na prostorových informacích sbíraných na různých úrovních státní administrativy,

3. zajištění trvalé udržitelnosti pomocí pravidelného a opakovaného monitoringu širokého spektra indikátorů .

A co Česká republika?

Určitě bychom to měli zkusit!!

DĚKUJI ZA POZORNOST!

(Z PEKINGU)